

Buch: Det er vist gaaet mange andre ærede Medlemmer som mig, at da vi have faaet 3die Behandling af denne Sag nu lige efter den lille parlamentariske Ferie, have vi ikke ret højt Lid til at overreide de mange Forslag og endnu mindre eller saa godt som slet ingen Lid til at stille Underændringer dertil. Jeg vil sige, at hvis der havde været den fornødne Lid, og jeg havde kunnet faae 14 Medlemmer med mig, vilde jeg idetmindste have stillet et Underændringsforslag til § 51. Denne Paragraf er efter min Opfattelse den uheldigste i hele Lovforslaget, og den er ikke bleven synderlig bedre mellem 2den og 3die Behandling, thi vel staar Udvalget fuldt enigt om en noget anden Redaktion, men i alt Væsentligt har Paragrafen dog beholdt sin oprindelige Skikkelse. Jeg tror, at denne § 51, der handler om Søers Udtørring, vil, naar den bli er vedtagen, som her foreslaaet, afstedkomme megen Uretfærdighed. Jeg betragter det for Exempel som uheldigt, at to Ervede af Lods-eierne ved en Sø skulle have Ret til at regulere Søen, naar blot Landvæsenkommissionen giver sit Samtykke dertil, thi jeg tror, at der kan ske den øvrige Ervededel stor Uret ved, at den tvinges til at tage Del deri. Jeg ser, at det ærede Udvalg har mellem 2den og 3die Behandling forandret Bestemmelsen derhen, at det har taget "Udtørring" bort og kun holdt sig til "Sænkning". Det forandrer imidlertid ikke synderligt, idet der ikke er sagt, hvor stærk Sænkningen maa være, det bliver Altsammen overladt til Landvæsenkommissionen, dennes Flertal vil faae en saa afgjørende Vægt overfor Mindretallet, at der ikke er Noget for det at stille op. Der er saa sagt, at det skal ske ved "Udgravning", altsaa f. Ex. ikke ved Opdæmning, Udpumpning, Bunder eller Dampkraft; men hvem siger nu, at ikke Udgravningen kan blive ligesaa skadelig, ikke alene ved de første Udgravningsarbejder, men ogsaa ved den fremtidige Vedligeholdelse, som naar der bruges anden Fremgangsmaade til at faae Søen sænket. Jeg er altsaa enig med det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein) i, at det nytter i Virkeligheden ikke at sige: "Naar det kan ske ved Udgravning". Det er min Opfattelse, og staa jeg end maasse temmelig ene med den, vil jeg dog sige, at saafremt dette Forslag bliver vedtaget, hvad der jo er al Sandsynlighed for, er det mig umuligt at stemme for Lovforslaget. Jeg skal fuldstændig indrømme, at der i andre Retninger haade med Hensyn til Samlingen af Lovbestemmelserne angaaende vort Vandvesen og i mange andre Henseender er opnaaet adskilligt Gødt ved dette Forslag; men vedtages dette Underændringsforslag, er det mig dog umuligt at stemme for Lovforslaget, thi det forekommer mig, at vi derved i Virkeligheden komme ind paa at give den Stærkere en Ret, som han ikke bør have. Hidtil ere Spudtørringer foregaaede med sælles Billigelse,

og det forekommer mig ogsaa, at, naar det virkelig viser sig, at der er Fordel ved et saadant Foretagende, maa det ligesom hidtil kunne ske ved mindelig Overenskomst, i hvert Fald paa ingen Maade saaledes, at et Flertal faar Ret til at tvinge Mindretallet til at deltage, — et maasse mindre formuende Mindretal, som gjerne vilde deltage i en saadan Udtørring eller Sænkning, naar det havde Raad dertil. Formaalet for et saadant Foretagende er at vinde Jord, Kapital, og det kan være meget godt for dem, der i Virkeligheden have Noget at sætte ind deri, men det passer sandelig ikke for dem, der blive tvungne ind deri og ikke have Noget at sætte til af. Det forekommer mig at være uretfærdigt, og det kan jeg derfor aldrig være med til. At Almenvellet skulde kræve, at et Mindretal tvinges til at deltage i Beføstninger, der maasse vilde udelægge det, forekommer mig virkelig at være noget for strengt. Lad os endvidere tænke os det Tilfælde i Praxis, at nu er endelig Søen bleven udgravet med stor Beføstning, og et Mindretal af Lods-eierne er blevet tvunget til at deltage og er maasse færdigt med, hvad de have, eller de ere blevene satte saaledes tilbage i deres sparsomme Virksomhed, saa at de kun med Nød kunne slaa sig igjennem. Hvad saa? Saa skal der i Reglen foretages betydelige Arbejder, før de anvendte Beføstninger bringe nogen Frugt. De Enkelte, der have Magt til at foretage disse Arbejder, ville ogsaa kunne vente denne Frugt, medens Andre, der ikke have Magt dertil, men sidde haardt i det og enten ikke kunne eller ikke tør laane de nødvendige Penge, ikke ville være istand til at foretage de nødvendige Arbejder og altsaa heller ikke ville høste Nytte af de allerede anvendte Beføstninger. Dette vil jeg bede de Derrer at lægge Mærke til, thi saaledes gaar det i Virkeligheden ofte for sig i Praxis. — Det andet Punkt, jeg ønsker at omtale, angaar de tvungne Magelæg, som jeg ogsaa er imod. Jeg skal dog indrømme, at det ærede Mindretal i dette Punkt har stillet et Forslag, som jeg ønsker vedtaget, og det af samme Grund, som den ærede Ordfører for Mindretallet (Bertelsen) ansøgte, idet der da kun sjeldent vil møde Tilfælde, hvor tvunget Magelæg kan tænkes at ville komme til Udførelse. De Betingelser, der stilles, nemlig at Panthaverne skulle give deres Samtykke, at Vedkommende, som skal udrede Erstatningen, kan faae Pengene tillaans uopsigelige i 20 Aar osv., ville sikkert gjøre, at saadanne Magelæg ikke komme til Udførelse. Jeg tror ogsaa, at det er et farligt Princip, der ligger i Flertallets forrige Gang vedtagne Forslag; det er noget Nytt, og jeg tror ikke, det er nødvendigt at gaa dertil. Vi have jo expropriert saa megen Jord og afstaaet saa mange Stykker, og hvad Mlykke er der sket ved, at disse Jorder eller afstaaene Stykker tilbøds ere blevene liggende ved Jernbanen og estehaanden fulgte til dem, der vilde give mest for dem, i